

Zittingsdocument

A10-0260/2026

6.10.2026

VERSLAG

over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de richtsnoeren voor
het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten
(COM(2026)0510 – C10-0153/2026 – 2026/0137(NLE))

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Rapporteur: Li Andersson

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure (eerste lezing)
- ***II Gewone wetgevingsprocedure (tweede lezing)
- ***III Gewone wetgevingsprocedure (derde lezing)

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerphandeling voorgestelde rechtsgrond.)

Amendementen op een ontwerphandeling

Amendementen van het Parlement in twee kolommen

Geschrapte tekstdelen worden in de linkerkolom in ***vet cursief*** aangegeven. Vervangen tekstdelen worden in beide kolommen in ***vet cursief*** aangegeven. Nieuwe tekst wordt in de rechterkolom in ***vet cursief*** aangegeven.

In de eerste en tweede regel van de koptekst boven elk amendement wordt verwezen naar het tekstddeel in kwestie van de ontwerphandeling. Indien een amendement betrekking heeft op een bestaande handeling, waarop in de ontwerphandeling wijzigingen worden voorgesteld, bevat de koptekst bovendien een derde en vierde regel, waarin wordt verwezen naar de bestaande handeling respectievelijk naar de bepaling in kwestie.

Amendementen van het Parlement in de vorm van een geconsolideerde tekst

Nieuwe tekstdelen worden in ***vet cursief*** aangegeven. Geschrapte tekstdelen worden aangegeven met het symbool ¶ of worden doorgestreept. Waar tekstdelen vervangen worden, wordt de nieuwe tekst in ***vet cursief*** aangegeven, terwijl de vervangen tekst wordt geschrapt of doorgestreept. Bij wijze van uitzondering worden zuiver technische wijzigingen die de diensten aanbrengen met het oog op de opstelling van de definitieve tekst, niet gemarkeerd.

INHOUD

	Blz.
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....	5
BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT	46
PROCEDURE VAN DE BEVOEGDE COMMISSIE	47
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	48

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten
(COM(2026)0510 – C10-0153/2026 – 2026/0137(NLE))

(Raadpleging)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2026)0510),
 - gezien artikel 148, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C10-0153/2026),
 - gezien artikel 84 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A10-0260/2026),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, zoals geamendeerd door het Parlement;
 2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 293, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie dienovereenkomstig te wijzigen;
 3. verzoekt de Raad om het Parlement ervan op de hoogte te stellen indien de Raad voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst;
 4. vraagt de Raad om het Parlement opnieuw te raadplegen indien de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het Commissievoorstel;
 5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Amendement 1

Voorstel voor een besluit Overweging -1 (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1) Het Europees Parlement is ingenomen met het voorstel van de Commissie voor volledig geactualiseerde werkgelegenheidsrichtsnoeren voor de lidstaten, en met name met de nadruk die daarin wordt gelegd op arbeidskwaliteit, onderwijs en vaardigheden, nieuwe technologieën, artificiële intelligentie en algoritmisch beheer, armoedebestrijding, betaalbare huisvesting en het aanpakken van tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden. Het Europees Parlement verzoekt nogmaals, zoals het ook reeds heeft gedaan in zijn wetgevingsresoluties van 8 juli 2015^{1 bis}, 19 april 2018^{1 ter}, 10 juli 2020^{1 quater}, 18 oktober 2022^{1 quinquies}, 23 oktober 2024^{1 sexes} en 8 oktober 2025^{1 septies} over de relevante voorstellen voor besluiten van de Raad betreffende de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten, om met het oog op het versterken van de democratische besluitvorming op voet van gelijkheid met de Raad te worden betrokken bij de opstelling van de geïntegreerde richtsnoeren.

^{1 bis} **Aangenomen teksten,
P8_TA(2015)0201 (PB C 265 van
11.8.2017, blz. 201).**

^{1 ter} **Aangenomen teksten,
P8_TA(2018)0181 (PB C 390 van
18.11.2019, blz. 196).**

^{1 quater} **Aangenomen teksten,
P9_TA(2020)0194 (PB C 371 van
15.9.2021, blz. 134).**

^{1 quinquies} **Aangenomen teksten,
P9_TA(2022)0359 (PB C 149 van**

28.4.2023, blz. 62).

1 sessies **Aangenomen teksten,**
P10_TA(2024)0027 (PB C, C/2025/493,
29.1.2025,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/493/oj>.

1 sessies **Aangenomen teksten,**
P10_TA(2025)0217 (PB C, C/2026/1548,
15.4.2026,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1548/oj>.

Amendement 2

Voorstel voor een besluit Overweging 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

(1) De lidstaten en de Unie moeten werken aan de ontwikkeling van een gecoördineerde werkgelegenheidsstrategie, in het bijzonder ter bevordering van een geschoolde, opgeleide en flexibele beroepsbevolking en inclusieve en veerkrachtige arbeidsmarkten, om de in artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) vastgelegde doelstellingen van volledige werkgelegenheid, sociale vooruitgang **en** evenwichtige economische groei te verwezenlijken. De lidstaten moeten werkgelegenheidsbevordering beschouwen als een kwestie van gemeenschappelijk belang en hun maatregelen op dat gebied binnen de Raad coördineren.

Amendement

(1) De lidstaten en de Unie moeten werken aan de ontwikkeling van een gecoördineerde werkgelegenheidsstrategie, in het bijzonder ter bevordering van **hoogwaardige werkgelegenheid, betere arbeidsomstandigheden**, een geschoolde, opgeleide en flexibele beroepsbevolking en inclusieve en veerkrachtige arbeidsmarkten, om de in artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) vastgelegde doelstellingen van volledige werkgelegenheid, sociale vooruitgang, evenwichtige economische groei, **een zeer concurrerende sociale markteconomie, een hoog niveau van bescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu** te verwezenlijken. De lidstaten moeten werkgelegenheidsbevordering beschouwen als een kwestie van gemeenschappelijk belang en hun maatregelen op dat gebied binnen de Raad coördineren.

Amendement 3

Voorstel voor een besluit Overweging 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

(2) De Unie moet **overeenkomstig artikel 3 VEU** sociale uitsluiting en discriminatie bestrijden en sociale rechtvaardigheid en bescherming, **de** gelijkheid van vrouwen en mannen, de solidariteit tussen generaties en **de** bescherming van de rechten van het kind **bevorderen**. Op grond van artikel 9 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet de Unie bij de bepaling en de uitvoering van haar beleid en optreden rekening houden met de eisen in verband met de bevordering van een hoog niveau van werkgelegenheid, de waarborging van een adequate sociale bescherming, de bestrijding van sociale uitsluiting alsmede een hoog niveau van onderwijs, opleiding en bescherming van de volksgezondheid.

Amendement

(2) De Unie moet sociale uitsluiting en discriminatie bestrijden en sociale rechtvaardigheid en bescherming **en** gelijkheid van vrouwen en mannen **bevorderen, de genderkloof op het gebied van lonen en pensioenen dichten, en de** solidariteit tussen generaties en bescherming van de rechten van het kind **ondersteunen, als bepaald in artikel 3 VEU**. Op grond van artikel 9 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet de Unie bij de bepaling en de uitvoering van haar beleid en optreden rekening houden met de eisen in verband met de bevordering van een hoog niveau van werkgelegenheid, de waarborging van een adequate sociale bescherming, de bestrijding van sociale uitsluiting alsmede een hoog niveau van onderwijs, opleiding en bescherming van de volksgezondheid **en menselijke waardigheid. Toegang tot fatsoenlijke, duurzame en betaalbare huisvesting, onder meer via publieke en sociale huisvesting, is een noodzakelijke voorwaarde voor het waarborgen van gelijke kansen en sociale inclusie.**

Amendement 4

Voorstel voor een besluit Overweging 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

(3) Overeenkomstig het VWEU heeft de Unie in het kader van het Europees Semester een geïntegreerd kader voor beleidscoördinatie ontwikkeld en ingevoerd voor het economisch en

Amendement

(3) Overeenkomstig het VWEU heeft de Unie in het kader van het Europees Semester een geïntegreerd kader voor beleidscoördinatie ontwikkeld en ingevoerd voor het economisch en

werkgelegenheidsbeleid ⁽⁴⁾. Het Europees Semester is afgestemd op het kompas voor concurrentievermogen, dat een kader biedt om het concurrentievermogen te stimuleren door de innovatiekloof te dichten, onze economie koolstofvrij te maken, buitensporige afhankelijkheden te verminderen en de veiligheid te vergroten. In het kompas worden vaardigheden, hoogwaardige banen en sociale rechtvaardigheid genoemd als horizontale katalysatoren **voor** het **concurrentievermogen**. Ook de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten, die in november 2017 door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie is geproclameerd ⁽⁵⁾, zijn in het Europees Semester opgenomen. Als monitoringtool wordt het sociaal scorebord gebruikt. Dat scorebord vormt ook de basis van een analyse van de risico's en uitdagingen voor opwaartse sociale convergentie in de Unie binnen het kader voor sociale convergentie ⁽⁶⁾. Het Europees Semester voorziet in nauwe samenwerking met de sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere belanghebbenden. Het semester wordt aangevuld met het governancekader en aanbevelingen van het beleidsprogramma voor het digitale decennium.

⁴ Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI:

werkgelegenheidsbeleid ⁽⁴⁾. Het Europees Semester is afgestemd op het kompas voor concurrentievermogen, dat een kader biedt om het concurrentievermogen te stimuleren door de innovatiekloof te dichten, onze economie koolstofvrij te maken, buitensporige afhankelijkheden te verminderen en de veiligheid te vergroten. In het kompas worden vaardigheden, hoogwaardige banen en sociale rechtvaardigheid genoemd als horizontale katalysatoren **die van essentieel belang zijn om de drie pijlers van het kompas te verwezenlijken en tekorten aan vaardigheden en arbeidskrachten die de groei belemmeren, aan te pakken**^{4 bis}. Ook de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten, die in november 2017 door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie is geproclameerd ⁽⁵⁾, zijn in het Europees Semester opgenomen. Als monitoringtool wordt het sociaal scorebord gebruikt. Dat scorebord vormt ook de basis van een analyse van de risico's en uitdagingen voor opwaartse sociale convergentie in de Unie binnen het kader voor sociale convergentie ⁽⁶⁾. Het Europees Semester voorziet in nauwe samenwerking met de sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere belanghebbenden, **en draagt bij aan de verwezenlijking van de door de Verenigde Naties vastgestelde duurzameontwikkelingsdoelstellingen**. Het semester wordt aangevuld met het governancekader en aanbevelingen van het beleidsprogramma voor het digitale decennium.

⁴ Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI:

<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁵ Interinstitutionele proclamatie betreffende de Europese pijler van sociale rechten (PB C 428 van 13.12.2017, blz. 10).

⁶ Zie artikel 3, lid 3, punt b), en overweging 8 van Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024.

Amendement 5

Voorstel voor een besluit

Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

(4) Als onderdeel van dit kader worden de geïntegreerde richtsnoeren gevormd door de in de bijlage bij dit besluit opgenomen richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten (de “werkgelegenheidsrichtsnoeren”) en de in Aanbeveling (EU) 2015/1184 van de Raad ⁽⁷⁾ vastgestelde globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de Unie. De werkgelegenheidsrichtsnoeren moeten als leidraad dienen bij de beleidsuitvoering in de lidstaten en in de Unie en brengen de onderlinge afhankelijkheid tussen de lidstaten tot uiting. Het gecoördineerde beleid van de Unie en de lidstaten dat hieruit voortvloeit, vormt een passende mix van economisch, sociaal en werkgelegenheidsbeleid. Dit zou een positieve uitwerking moeten hebben op de arbeidsmarkten en de samenleving als geheel, de economische en sociale veerkracht moeten vergroten en opgaven voor de middellange en lange termijn doeltreffend moeten aanpakken, wat onder meer ten goede moet komen aan het concurrentievermogen, de innovatie, de

<http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

^{4 bis} **Draghi, M., “The future of European competitiveness” (2025); Enrico Letta, “Much more than a market” (2024).**

⁵ Interinstitutionele proclamatie betreffende de Europese pijler van sociale rechten (PB C 428 van 13.12.2017, blz. 10).

⁶ Zie artikel 3, lid 3, punt b), en overweging 8 van Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024.

Amendement

(4) Als onderdeel van dit kader worden de geïntegreerde richtsnoeren gevormd door de in de bijlage bij dit besluit opgenomen richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten (de “werkgelegenheidsrichtsnoeren”) en de in Aanbeveling (EU) 2015/1184 van de Raad ⁽⁷⁾ vastgestelde globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de Unie. De werkgelegenheidsrichtsnoeren moeten als leidraad dienen bij de beleidsuitvoering in de lidstaten en in de Unie en brengen de onderlinge afhankelijkheid tussen de lidstaten tot uiting, **met volledige inachtneming van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid.** Het gecoördineerde beleid van de Unie en de lidstaten dat hieruit voortvloeit, vormt een passende mix van economisch, sociaal en werkgelegenheidsbeleid **en versterkt het concurrentievermogen van de Unie door de ontwikkeling van menselijk kapitaal te ondersteunen via een leven lang leren, beroepsonderwijs en -opleiding en gerichte opleidings- en omscholingsinitiatieven, en bevordert**

productiviteit en de strategische autonomie van de Unie. Het economisch en werkgelegenheidsbeleid van de Unie en de lidstaten moet hand in hand gaan met de rechtvaardige transitie van de Unie naar een klimaatneutrale, ecologisch duurzame en digitaal soevereine economie.

tegelijktijd de ontwikkeling van zowel technische als transversale vaardigheden en moedigt een cultuur van permanente educatie en aanpassingsvermogen aan als antwoord op de economische, technologische en veiligheidsuitdagingen van de Unie en de economische behoeften die momenteel ontstaan. De vaardigheidsunie heeft tot doel de ontwikkeling van hoogwaardig, inclusief en flexibel onderwijs en de overdraagbaarheid van vaardigheden te ondersteunen wat nodig is om doeltreffende arbeidsmobiliteit te waarborgen. Dit zou een positieve uitwerking moeten hebben op de arbeidsmarkten en de samenleving als geheel, de economische en sociale veerkracht ***alsook de arbeidskwaliteit*** moeten vergroten en opgaven voor de middellange en lange termijn doeltreffend moeten aanpakken, wat onder meer ten goede moet komen aan het concurrentievermogen, de innovatie, de productiviteit en de strategische autonomie van de Unie. Het economisch en werkgelegenheidsbeleid van de Unie en de lidstaten moet hand in hand gaan met de rechtvaardige transitie van de Unie naar een klimaatneutrale, ecologisch duurzame, ***sociaal inclusieve*** en digitaal soevereine economie, ***waarbij fatsoenlijke arbeidsomstandigheden worden gewaarborgd en democratie op het werk, sociale dialoog en collectieve onderhandelingen, sociale rechtvaardigheid, gelijke kansen en opwaartse sociale convergentie worden bevorderd. Met deze richtsnoeren moeten ook ongelijkheden worden aangepakt, armoede worden uitbannen en sociale uitsluiting worden bestreden.***

⁷ Aanbeveling (EU) 2015/1184 van de Raad van 14 juli 2015 betreffende de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de Europese

⁷ Aanbeveling (EU) 2015/1184 van de Raad van 14 juli 2015 betreffende de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de Europese

Unie (PB L 192 van 18.7.2015, blz. 27).

Unie (PB L 192 van 18.7.2015, blz. 27).

Amendement 6

Voorstel voor een besluit

Overweging 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

(5) De werkgelegenheidsrichtsnoeren zijn in overeenstemming met het herziene kader voor economische governance van de **Unie, dat op 30 april 2024⁸ in werking is getreden ()**, alsook met de bestaande wetgeving en initiatieven van de Unie. Daarbij gaat het onder meer om de mededelingen van de Commissie van 5 maart 2025⁹ over de vaardigheidsunie () en van 6 mei 2026 over de strategie van de Europese Unie tegen armoede: armoede voorkomen en aanpakken van de kinderjaren tot op oudere leeftijd, en de **aanbeveling** van de Raad van 9 maart 2026 over menselijk kapitaal in de Europese Unie.

⁸ Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁹ COM(2025) 90 final.

Amendement

(5) De werkgelegenheidsrichtsnoeren zijn in overeenstemming met het herziene kader voor economische governance, **het kader voor sociale convergentie en de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en de kerndoelen van de Unie voor 2030. Deze richtsnoeren zijn in overeenstemming** met de bestaande wetgeving en initiatieven van de Unie. Daarbij gaat het onder meer om de mededelingen van de Commissie van 5 maart 2025⁹ over de vaardigheidsunie, **van 4 december 2025 over een routekaart voor hoogwaardige banen** en van 6 mei 2026 over de strategie van de Europese Unie tegen armoede: armoede voorkomen en aanpakken van de kinderjaren tot op oudere leeftijd en de **intergenerationele cyclus van kinderarmoede doorbreken: versterking van de Europese kindergarantie, van 6 mei 2026, alsook de aanbevelingen** van de Raad van 9 maart 2026 over menselijk kapitaal in de Europese Unie, **en over de Europese pijler van sociale rechten van 22 juli 2026.**

⁸ Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁹ COM(2025) 90 final.

Amendement 7

Voorstel voor een besluit

Overweging 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

(6) De Europese pijler van sociale rechten omvat twintig beginselen en rechten die moeten bijdragen tot goed functionerende en billijke arbeidsmarkten en socialezekerheidsstelsels. Zij zijn opgebouwd rond gelijke kansen en toegang tot de arbeidsmarkt, eerlijke arbeidsvoorwaarden, en sociale bescherming en inclusie. Die beginselen en rechten bepalen de strategische koers van de Unie. De Europese pijler van sociale rechten vormt samen met het begeleidende sociaal scorebord een leidraad voor de monitoring, in het kader van het Europees Semester, van de prestaties van de lidstaten op het gebied van werkgelegenheid en vaardigheden en op sociaal gebied, en van de opwaartse sociale convergentie in de Unie. De pijler stimuleert hervormingen en investeringen op nationaal, regionaal en lokaal niveau, en ***zorgt ervoor dat in de moderne economie van vandaag het “sociale” en de “markt” hand in hand kunnen gaan.***

Amendement

(6) De Europese pijler van sociale rechten ***fungeert als het sociale schild en kompas van de Unie voor rechtvaardigheid in een tijdperk van snelle veranderingen en uitdagingen, om burgers te beschermen en om de positie van burgers te versterken. De pijler*** omvat twintig beginselen en rechten die moeten bijdragen tot goed functionerende en billijke arbeidsmarkten en socialezekerheidsstelsels. Zij zijn opgebouwd rond gelijke kansen en toegang tot de arbeidsmarkt, eerlijke arbeidsvoorwaarden, en sociale bescherming en inclusie. Die beginselen en rechten bepalen de strategische koers van de Unie, ***vormen de leidraad voor verdere maatregelen op het gebied van werkgelegenheid en sociaal beleid en waarborgen dat de transities naar klimaatneutraliteit, ecologische duurzaamheid en digitalisering op sociaal rechtvaardige en eerlijke wijze verlopen en aan de sociale en territoriale samenhang bijdragen.*** De Europese pijler van sociale rechten vormt samen met het begeleidende sociaal scorebord een leidraad voor de monitoring, in het kader van het Europees Semester, van de prestaties van de lidstaten op het gebied van werkgelegenheid en vaardigheden en op sociaal gebied, en van de opwaartse sociale convergentie in de Unie. De pijler stimuleert hervormingen en investeringen op nationaal, regionaal en lokaal niveau, en ***ondersteunt daarmee een concurrerende sociale markteconomie in de moderne economie van vandaag, onder meer door de sociale economie te bevorderen.***

Amendement 8

Voorstel voor een besluit Overweging 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

(7) Op 4 maart 2021 heeft de Commissie een actieplan voor de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten uitgebracht. Dit actieplan bevatte ambitieuze maar realistische EU-kerndoelen voor 2030 op het gebied van werkgelegenheid (ten minste 78 % van de bevolking van 20 tot en met 64 jaar moet een baan hebben), vaardigheden (ten minste 60 % van alle volwassenen zou jaarlijks aan een opleiding moeten deelnemen) en armoedebestrijding (het aantal mensen dat met armoede of sociale uitsluiting wordt bedreigd, moet met ten minste 15 miljoen worden verminderd, onder wie vijf miljoen kinderen) (“de EU-kerndoelen voor 2030”). Het actieplan bevatte ook aanvullende subdoelen, alsook een herzien sociaal scorebord. De EU-kerndoelen voor 2030 werden door de staatshoofden en regeringsleiders op de sociale top van Porto van mei 2021 en door de Europese Raad van juni 2021 goed onthaald. Zij ondersteunen, samen met het sociaal scorebord, de monitoring van de vooruitgang die geboekt wordt bij de uitvoering van de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten in het kader van het Europees Semester. In dit verband hebben de lidstaten ook ambitieuze nationale doelstellingen vastgesteld die, rekening houdend met de uitgangspositie van elke lidstaat, een passende bijdrage moeten vormen tot de verwezenlijking van de drie EU-kerndoelen voor 2030.

Amendement

(7) Op 4 maart 2021 heeft de Commissie een actieplan voor de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten uitgebracht. Dit actieplan bevatte ambitieuze maar realistische EU-kerndoelen voor 2030 op het gebied van werkgelegenheid (ten minste 78 % van de bevolking van 20 tot en met 64 jaar moet een baan hebben), vaardigheden (ten minste 60 % van alle volwassenen zou jaarlijks aan een opleiding moeten deelnemen) en armoedebestrijding (het aantal mensen dat met armoede of sociale uitsluiting wordt bedreigd, moet met ten minste 15 miljoen worden verminderd, onder wie vijf miljoen kinderen) (“de EU-kerndoelen voor 2030”). Het actieplan bevatte ook aanvullende subdoelen, alsook een herzien sociaal scorebord. ***Zoals door de staatshoofden en regeringsleiders tijdens de sociale top van Porto van 8 mei 2021 is erkend, zal de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten het streven van de Unie naar een digitale, groene en rechtvaardige transitie versterken, bijdragen aan opwaartse sociaal-economische convergentie en de demografische uitdagingen helpen aanpakken. De staatshoofden en regeringsleiders beklemtoonden hierbij dat de sociale dimensie, de sociale dialoog en de actieve betrokkenheid van de sociale partners een centrale plaats innemen in een sociale markteconomie met een groot concurrentievermogen.*** De EU-kerndoelen voor 2030 werden door de staatshoofden en regeringsleiders op de sociale top van Porto van mei 2021 en door de Europese Raad van juni 2021 goed onthaald. Zij ondersteunen, samen met het sociaal scorebord, de monitoring van de vooruitgang die geboekt wordt bij de

uitvoering van de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten in het kader van het Europees Semester. In dit verband hebben de lidstaten ook ambitieuze nationale doelstellingen vastgesteld die, rekening houdend met de uitgangspositie van elke lidstaat, een passende bijdrage moeten vormen tot de verwezenlijking van de drie EU-kerndoelen voor 2030.

Amendement 9

Voorstel voor een besluit Overweging 9

Door de Commissie voorgestelde tekst

(9) De geïntegreerde richtsnoeren dienen als basis voor de landspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees Semester aan de lidstaten doet. Hoewel de geïntegreerde richtsnoeren gericht zijn tot de lidstaten en de Unie, moeten zij worden uitgevoerd in partnerschap met alle nationale, regionale en lokale autoriteiten, in nauwe samenwerking met de parlementen, sociale partners en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. Bij sociale en arbeidsmarkthervormingen **moet rekening worden gehouden met** de nationale praktijk van sociale dialoog en collectieve onderhandelingen, **alsook met** de autonomie van de sociale partners. Het belang van de sociale dialoog bij het aanpakken van uitdagingen op het gebied van werkgelegenheid werd opnieuw bevestigd op de top van Hertoginnedal van 2024 en in het in maart 2025 ondertekende pact voor de Europese sociale dialoog.

Amendement

(9) De geïntegreerde richtsnoeren dienen als basis voor de landspecifieke aanbevelingen die de Raad in het kader van het Europees Semester aan de lidstaten doet. Hoewel de geïntegreerde richtsnoeren gericht zijn tot de lidstaten en de Unie, moeten zij worden uitgevoerd in partnerschap met alle nationale, regionale en lokale autoriteiten, in nauwe samenwerking met de parlementen, sociale partners en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. Bij sociale en arbeidsmarkthervormingen **moeten** de nationale praktijk van sociale dialoog en collectieve onderhandelingen **en** de autonomie van de sociale partners **volledig worden gerespecteerd**. Het belang van de sociale dialoog bij het aanpakken van uitdagingen op het gebied van werkgelegenheid werd opnieuw bevestigd op de top van Hertoginnedal van 2024 en in het in maart 2025 ondertekende pact voor de Europese sociale dialoog. **De lidstaten moeten zorgen voor de omzetting en doeltreffende tenuitvoerlegging van Richtlijn (EU) 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad¹ bis en actieplannen voor collectieve onderhandelingen opstellen en uitvoeren wanneer dat op grond van artikel 4 van**

die richtlijn vereist is, alsook voor de volledige omzetting en tenuitvoerlegging van Richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad^{1 ter}. Bij de uitvoering ervan moet rekening worden gehouden met de nationale, regionale en sectorale arbeidsmarktstandigheden, waaronder aanhoudende tekorten en overschotten, demografische uitdagingen, braindrain en de specifieke behoeften van kmo's.

^{1 bis} Richtlijn (EU) 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende toereikende minimumlonen in de Europese Unie (PB L 275 van 25.10.2022, blz. 33).

^{1 ter} Richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen (PB L 132 van 17.5.2023, blz. 21).

Amendement 10

Voorstel voor een besluit Overweging 10

Door de Commissie voorgestelde tekst

(10) De lidstaten moeten ten volle gebruikmaken van de beschikbare EU-financiering, in het bijzonder via het Europees Sociaal Fonds Plus en het Sociaal Klimaatfonds, om hoogwaardige werkgelegenheid en vaardigheden te bevorderen, armoede te bestrijden en werkgelegenheid alsook sociale hervormingen en investeringen te ondersteunen. Daarbij moeten onder meer sociale uitsluiting en discriminatie worden tegengegaan, toegankelijkheid en inclusie

Amendement

(10) De lidstaten moeten ten volle gebruikmaken van de beschikbare EU-financiering, in het bijzonder via het Europees Sociaal Fonds Plus en het Sociaal Klimaatfonds, **het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het toekomstige MFK** om hoogwaardige werkgelegenheid en vaardigheden te bevorderen, armoede te **helpen** bestrijden en werkgelegenheid alsook sociale hervormingen en investeringen te ondersteunen. Daarbij moeten onder meer sociale uitsluiting en

worden gewaarborgd, en bij- en omscholingsmogelijkheden voor de beroepsbevolking, een leven lang leren en een hoogwaardig onderwijs- en opleidingsaanbod voor iedereen worden bevorderd. Voor de periode na 2027 zullen de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap (NRP-plannen) **de geïntegreerde inspanningen op deze gebieden blijven bevorderen en versterken. De werkgelegenheidsrichtsnoeren moeten dienen als input voor de programmering van de NRP-plannen.** In het kader van de overkoepelende decarbonisatiedoelstellingen van de Unie zal het Sociaal Klimaatfonds ⁽¹⁰⁾ een cruciale rol spelen om te voorzien in de behoeften van kwetsbare huishoudens, kwetsbare vervoergebruikers en kwetsbare micro-ondernemingen.

¹⁰ Verordening (EU) 2023/955 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot oprichting van een sociaal

discriminatie worden tegengegaan, toegankelijkheid en inclusie worden gewaarborgd, **met name voor mensen met een handicap en gemarginaliseerde groepen zoals de Roma**, en bij- en omscholingsmogelijkheden voor de beroepsbevolking, een leven lang leren en een hoogwaardig onderwijs- en opleidingsaanbod voor iedereen worden bevorderd. **Bij investeringen in vaardigheden moet rekening worden gehouden met de vastgestelde behoeften op de arbeidsmarkt en structurele tekorten, en moet steun worden verleend voor beroepsonderwijs en -opleiding van hoge kwaliteit, leerlingplaatsen en doeltreffende transitie naar werk. De financiering van de Unie moet ook maatregelen ondersteunen om werkplekken en arbeidsomstandigheden aan te passen aan klimaatgerelateerde risico's. Klimaatverandering en de toenemende frequentie en intensiteit van extreme weersomstandigheden, waaronder hittegolven, overstromingen en andere klimaatgerelateerde gevaren, zoals bosbranden, hebben nu al gevolgen voor de arbeidsomstandigheden en de gezondheid en veiligheid van werknemers en voor hun welzijn en productiviteit.** Voor de periode na 2027 zullen de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap (NRP-plannen), **met name het Europees Sociaal Fonds en het Fonds voor concurrentievermogen de geïntegreerde inspanningen op deze gebieden blijven bevorderen en versterken.** In het kader van de overkoepelende decarbonisatiedoelstellingen van de Unie zal het Sociaal Klimaatfonds ⁽¹⁰⁾ een cruciale rol spelen om te voorzien in de behoeften van kwetsbare huishoudens, kwetsbare vervoergebruikers en kwetsbare micro-ondernemingen.

¹⁰ Verordening (EU) 2023/955 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot oprichting van een sociaal

klimaatfonds en tot wijziging van
Verordening (EU) 2021/1060 (PB L 130
van 16.5.2023, blz. 1).

klimaatfonds en tot wijziging van
Verordening (EU) 2021/1060 (PB L 130
van 16.5.2023, blz. 1).

Amendement 11

Voorstel voor een besluit Bijlage I – kopje 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Richtsnoer 5: *de vraag naar arbeid*
stimuleren

Amendement

Richtsnoer 5: *het scheppen van*
hoogwaardige werkgelegenheid
stimuleren

Amendement 12

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten moeten een duurzame sociale markteconomie bevorderen. Zij moeten investeringen faciliteren en ondersteunen en door innovatie gestimuleerde groei en productiviteitsgroei bevorderen om hoogwaardige banen te scheppen, met name in het kader van de digitale, de groene en de demografische transitie en de toenemende behoeften op het gebied van veiligheid en *defensie*, en in het licht van de kerndoelen voor 2030 van de Unie en de lidstaten op het gebied van werkgelegenheid. De lidstaten moeten streven naar geïntegreerde benaderingen waarin de specifieke uitdagingen en het ontwikkelingspotentieel van de verschillende regio's en gebieden tot uitdrukking komen. Daartoe moeten zij *de belemmeringen verkleinen* waarmee bedrijven *geconfronteerd worden* bij het werven van personeel, *onder meer door de administratieve lasten te verminderen*, en *bij het opschalen*, en verantwoord ondernemerschap en echte zelfstandige

Amendement

De lidstaten moeten een duurzame sociale *en zeer concurrerende* markteconomie *actief* bevorderen. Zij moeten investeringen faciliteren en ondersteunen en door innovatie gestimuleerde groei en productiviteitsgroei bevorderen om *duurzame* hoogwaardige banen te scheppen, met name in het kader van de digitale, de groene en de demografische transitie en de toenemende behoeften op het gebied van veiligheid, *defensie* en *strategische autonomie*, en in het licht van de kerndoelen voor 2030 van de Unie en de lidstaten op het gebied van werkgelegenheid. *Als de transitie naar duurzame, hernieuwbare en circulaire economieën goed wordt voorbereid en ruim wordt gefinancierd, biedt zij de mogelijkheid om in veel sectoren een aanzienlijk aantal nieuwe banen te scheppen en bestaande banen om te vormen tot groene en duurzame banen.* De lidstaten moeten streven naar geïntegreerde benaderingen waarin de

arbeid bevorderen. De lidstaten moeten de ontwikkeling van de sociale economie, met inbegrip van sociale ondernemingen, bevorderen. Zij moeten desbetreffende maatregelen en strategieën ontwikkelen en uitvoeren, sociale innovatie stimuleren en bedrijfsmodellen aanmoedigen die hoogwaardige werkgelegenheid creëren, in het bijzonder voor mensen met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt of mensen die zijn ondervertegenwoordigd.

specifieke uitdagingen en het ontwikkelingspotentieel van de verschillende regio's en gebieden tot uitdrukking komen, **waaronder regio's die het zwaarst door de digitale, groene en demografische transities getroffen worden en met aanhoudende achterstanden op het gebied van werkgelegenheidskansen, infrastructuur en toegang tot diensten geconfronteerd worden.** Daartoe moeten zij **onnodige administratieve lasten verminderen** waarmee bedrijven bij het werven van personeel **en het opschalen geconfronteerd worden, met volledige eerbiediging van de rechten van werknemers en sociale en milieunormen,** en **moeten zij** verantwoord ondernemerschap en echte zelfstandige arbeid bevorderen. De lidstaten moeten de ontwikkeling van de sociale economie, met inbegrip van sociale ondernemingen, bevorderen. Zij moeten desbetreffende maatregelen en strategieën ontwikkelen en uitvoeren, sociale innovatie stimuleren en bedrijfsmodellen aanmoedigen die hoogwaardige werkgelegenheid creëren **en sociale welvaart genereren**, in het bijzonder voor mensen met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt of mensen die zijn ondervertegenwoordigd.

Amendement 13

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Om de veerkracht bij mogelijke schokken te vergroten, kunnen goed ontworpen werktijdverkortingsregelingen en soortgelijke regelingen, samen met gerichte opleiding, werknemers helpen om aan het werk te blijven tijdens een tijdelijke neergang en herstructureringen van bedrijven, terwijl zij tegelijkertijd de dynamische verschuiving van arbeid in de economie vergemakkelijken. Goed

Amendement

Om de veerkracht bij mogelijke **economische, arbeidsmarkt- en klimaatgerelateerde** schokken te vergroten, kunnen goed ontworpen werktijdverkortingsregelingen, **zoals het SURE-programma**, en soortgelijke regelingen, samen met gerichte opleiding, werknemers helpen om aan het werk te blijven tijdens een tijdelijke neergang en herstructureringen van bedrijven, terwijl zij

doordachte aanwervings- en transitiestimulansen en bij- en omscholingsmaatregelen, die in nauwe samenwerking met de sociale partners worden ontwikkeld, kunnen ook structurele transformaties ondersteunen door herstructureringsprocessen te vergemakkelijken, alsook de verschuiving van arbeid van krimpende naar opkomende sectoren. **Zij kunnen bijdragen tot modernisering van de economie, onder andere via de ontwikkeling van de daarbij horende vaardigheden.**

tegelijkertijd de dynamische verschuiving van arbeid in de economie vergemakkelijken. Goed doordachte aanwervings- en transitiestimulansen en bij- en omscholingsmaatregelen, **een leven lang leren en beroepsonderwijs en -opleiding**, die in nauwe samenwerking met de sociale partners worden ontwikkeld, kunnen ook structurele transformaties ondersteunen door herstructureringsprocessen te vergemakkelijken, alsook de verschuiving van arbeid van krimpende naar opkomende sectoren. **Daardoor kunnen zij helpen de werkgelegenheid te behouden en de economie te moderniseren, onder meer via de ontwikkeling van de bijbehorende vaardigheden. Instrumenten ter bescherming van de werkgelegenheid naar het model van SURE en de financiering voor een rechtvaardige transitie moeten worden versterkt. Proactieve werkgelegenheidssteun moet betrekking hebben op overdraagbare bij- en omscholing en overgangen van baan naar baan.**

Amendement 14

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Om de groei en de klimaat- en milieudoelstellingen te bevorderen, moet een verschuiving plaatsvinden van het belasten van arbeid naar andere bronnen, waarbij de arbeidsparticipatie van vrouwen moet worden aangemoedigd en de inkomsten voor een toereikende sociale bescherming en groeibevorderende uitgaven moeten worden veiliggesteld. Belangrijke elementen die bij het scheppen van hoogwaardige banen moeten worden nagestreefd, zijn een zeer concurrerende en innovatieve economie, voldoende inkomsten en een eerlijk loon en goede arbeidsomstandigheden; samen met de

Amendement

Nationale belastingen moeten de werkgelegenheid bevorderen, moeten een progressief karakter hebben en moeten stroken met de klimaat- en milieudoelstellingen. Belastinghervormingen moeten erop gericht zijn het herverdelingseffect van het belastingstelsel te versterken en de inkomsten voor overheidsinvesteringen veilig te stellen, met name uitgaven voor hoogwaardige openbare diensten, sociale bescherming en bevordering van duurzame groei. Stelsels van gezamenlijke belastingheffing die tweede verdieners ervan kunnen weerhouden actief deel te

ontwikkeling van vaardigheden, loopbaanontwikkeling en baan zekerheid creëren zij een positieve spiraal van persoonlijke **empowerment**, productiviteit en economische groei. De lidstaten moeten collectieve onderhandelingen over loonvaststelling bevorderen. Rekening houdend met de nationale praktijken en de autonomie van de sociale partners, moeten de lidstaten en de sociale partners ervoor zorgen dat alle werknemers een billijk loon krijgen, op basis van collectieve overeenkomsten of een toereikend wettelijk minimumloon. Daarbij moeten zij rekening houden met het effect van het loon op het concurrentievermogen, het scheppen van hoogwaardige banen, de koopkracht en de armoede onder werkenden.

nemen aan de arbeidsmarkt, moeten worden hervormd, zodat het nationale belastingbeleid gendergelijkheid en een bredere arbeidsmarktparticipatie van vrouwen ondersteunt. De lidstaten, in overeenstemming met nationale praktijken, moeten hoofdaannemers en onderaannemers en hun dochterondernemingen die zich schuldig maken aan oneerlijke concurrentie, bijvoorbeeld door belastingfraude te plegen, deelnemen aan criminele activiteiten of die werknemers- en vakbondsrechten en het recht op collectieve onderhandelingen niet eerbiedigen, aanpakken en, waar nodig, van overheidsopdrachten uitsluiten. Belangrijke elementen die bij het scheppen van hoogwaardige banen moeten worden nagestreefd, zijn een zeer concurrerende en innovatieve economie, voldoende inkomsten en een eerlijk loon en goede arbeidsomstandigheden; samen met de ontwikkeling van vaardigheden, loopbaanontwikkeling en baan zekerheid creëren zij een positieve spiraal van persoonlijke **ontplooiing**, productiviteit en **duurzame** economische groei. De lidstaten moeten ***investeren in de zorgeconomie, met inbegrip van kinderopvang, langdurige zorg en ondersteunende diensten voor personen met een handicap, en daarbij erkennen dat die economie zowel de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen mogelijk maakt als hoogwaardige banen schept. Zij moeten ook de onderwaardering en de slechte arbeidsomstandigheden aanpakken die kenmerkend zijn voor zorg- en dienstensectoren waarin vooral vrouwen werken. De lidstaten moeten*** collectieve onderhandelingen over loonvaststelling bevorderen ***en de sociale partners daarbij effectief betrekken op een transparante en voorspelbare manier, om ervoor te zorgen dat de lonen op passende wijze kunnen worden afgestemd op de ontwikkeling van de productiviteit, de inflatie en de kosten van levensonderhoud en om billijke lonen***

die een behoorlijke levensstandaard garanderen, te bevorderen, waarbij de aandacht vooral uitgaat naar de lagere en middeninkomens om de opwaartse sociaal-economische convergentie te versterken. Rekening houdend met de nationale praktijken en de autonomie van de sociale partners, moeten de lidstaten en de sociale partners ervoor zorgen dat alle werknemers een billijk loon krijgen, op basis van collectieve overeenkomsten of een toereikend wettelijk minimumloon. Daarbij moeten zij rekening houden met het effect van het loon op het concurrentievermogen, het scheppen van hoogwaardige banen, de koopkracht en de armoede onder werkenden.

Amendement 15

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Tegen de achtergrond van de digitale en de groene transitie, demografische veranderingen en geopolitieke verschuivingen, alsook het toenemende belang van veiligheid en defensie, en de bijbehorende behoefte aan grotere strategische autonomie van de Unie, onder meer ten aanzien van technologische soevereiniteit, moeten de lidstaten het concurrentievermogen, de productiviteit, de inzetbaarheid en de *ontwikkeling van menselijk kapitaal stimuleren. Daartoe moeten zij bevorderen dat mensen* vaardigheden en competenties *verwerven waaraan de arbeidsmarkt behoefte heeft, met de nadruk op de in het industriebeleid van de Unie en de lidstaten aangemerkte strategische sectoren en waardeketens.* Ook moeten de lidstaten tekorten aan vaardigheden en arbeidskrachten aanpakken, onder meer door betere en tijdigere informatie over vaardigheden, ook in het licht van de kerndoelen voor 2030

Amendement

Tegen de achtergrond van de digitale en de groene transitie, demografische veranderingen, *aanhoudende ongelijkheden* en geopolitieke verschuivingen, alsook het toenemende belang van veiligheid en defensie, en de bijbehorende behoefte aan grotere strategische autonomie van de Unie, onder meer ten aanzien van technologische soevereiniteit, moeten de lidstaten *de duurzaamheid, de inclusiviteit, het concurrentievermogen, de productiviteit, de inzetbaarheid en de verwerving van vaardigheden en competenties gedurende het hele leven, die beantwoorden aan de huidige en toekomstige behoeften* van de *arbeidsmarkt stimuleren.* Ook moeten de lidstaten tekorten aan vaardigheden en arbeidskrachten aanpakken, onder meer door betere en tijdigere informatie over vaardigheden, ook in het licht van de kerndoelen voor 2030 van de Unie en de lidstaten op het gebied van vaardigheden.

van de Unie en de lidstaten op het gebied van vaardigheden. De lidstaten moeten ook hun onderwijs- en opleidingsstelsels moderniseren en daarin investeren, waarbij ook aandacht moet worden besteed aan landelijke en afgelegen gebieden en de bijbehorende infrastructuur, om te zorgen voor een hoogwaardig, toegankelijk en inclusief aanbod aan onderwijs en opleidingen, en verdere bij- en omscholing stimuleren. Dit moet resulteren in een beroepsbevolking met de juiste vaardigheden om oplossingen te ontwikkelen en toe te passen in het licht van de snel voortschrijdende ontwikkeling van de deep tech. De lidstaten moeten samenwerken met de sociale partners, de aanbieders van onderwijs en opleiding, het bedrijfsleven en andere belanghebbenden om structurele zwakke punten in de onderwijs- en opleidingsstelsels weg te werken.

De lidstaten moeten ook hun onderwijs- en opleidingsstelsels moderniseren en daarin investeren, waarbij ook aandacht moet worden besteed aan landelijke en afgelegen gebieden en de bijbehorende infrastructuur, **zoals centra voor beroepsonderwijs en -opleiding die zijn afgestemd op de regionale economieën**, om te zorgen voor een hoogwaardig, toegankelijk en inclusief aanbod aan onderwijs en opleidingen, en verdere bij- en omscholing stimuleren. Dit moet resulteren in een beroepsbevolking met de juiste vaardigheden om oplossingen te ontwikkelen en toe te passen in het licht van de snel voortschrijdende ontwikkeling van de deep tech **en schone industrie**. De lidstaten moeten samenwerken met de sociale partners, de aanbieders van onderwijs en opleiding, het bedrijfsleven en andere belanghebbenden om structurele zwakke punten in de onderwijs- en opleidingsstelsels weg te werken **en met name kmo's te helpen gekwalificeerde werknemers aan te werven, op te leiden en te behouden. Fatsoenlijke arbeidsomstandigheden, met inbegrip van billijke lonen, reguliere arbeidsovereenkomsten, sociale bescherming, een leven lang leren, gezondheid en veiligheid op het werk, een goed evenwicht tussen werk en privéleven, redelijke arbeidstijden, werknemersvertegenwoordiging, democratie op het werk en collectieve onderhandelingen, zijn van cruciaal belang om geschoolde werknemers aan te trekken en te behouden.**

Amendement 16

Voorstel voor een besluit Bijlage I – lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

Bijzondere aandacht ***zou moeten*** worden besteed aan het aanpakken van ***de verslechterde*** onderwijsprestaties van jongeren, vooral op het gebied van

Amendement

Bijzondere aandacht ***moet*** worden besteed aan het aanpakken van ***elke achteruitgang van de*** onderwijsprestaties van jongeren, vooral op het gebied van

basisvaardigheden (geletterdheid, wiskunde, natuurwetenschappen, digitale vaardigheden en **burgerschapsvaardigheden**), met gerichte ondersteuning van kansarme groepen. Er zou actie moeten worden ondernomen om de uitdagingen voor het beroep van leerkracht aan te pakken, waaronder de aantrekkelijkheid van het beroep en de werkomstandigheden, het aanpakken van leerkrachtentekorten en het investeren in de digitale vaardigheden en competenties van leerkrachten en opleiders. Om de basis te leggen voor aanpassingsvermogen en veerkracht in het verdere leven, moeten de onderwijs- en opleidingsstelsels alle lerenden sleutelcompetenties bijbrengen, waaronder basis- en digitale vaardigheden, met inbegrip van AI-geletterdheid, maar ook transversale competenties, ondernemerschapsvaardigheden en kritisch denken in het licht van de dreiging van desinformatie.

basisvaardigheden (geletterdheid, wiskunde, natuurwetenschappen, digitale vaardigheden en **burgerschap**), met gerichte ondersteuning van kansarme groepen. Er zou actie moeten worden ondernomen om de uitdagingen voor het beroep van leerkracht aan te pakken, waaronder de aantrekkelijkheid van het beroep en de werkomstandigheden, het aanpakken van leerkrachtentekorten en het investeren in de digitale vaardigheden en competenties van leerkrachten en opleiders. Om de basis te leggen voor aanpassingsvermogen en veerkracht in het verdere leven, moeten de onderwijs- en opleidingsstelsels alle lerenden sleutelcompetenties bijbrengen, waaronder basis- en digitale vaardigheden, met inbegrip van AI-geletterdheid, maar ook transversale competenties, ondernemerschapsvaardigheden en kritisch denken in het licht van de dreiging van desinformatie, **alsmede de vereiste cruciale zachte vaardigheden. Dergelijke zachte vaardigheden omvatten creatief denken, veerkracht, flexibiliteit en wendbaarheid, motivatie en zelfbewustzijn, nieuwsgierigheid en een leven lang leren — als erkenning van het feit dat het belangrijk is dat werknemers zich kunnen aanpassen aan verstoorde werkplekken, zelfredzaam zijn en in teamverband kunnen samenwerken. Zij moeten er ook voor zorgen dat lerenden goed geïnformeerd zijn over het volledige aanbod aan onderwijs- en loopbaantrajecten, onder meer door bekendheid te geven aan beroepsonderwijs en -opleiding als een aantrekkelijk en hoogwaardig traject naar de arbeidsmarkt.**

Amendement 17

Voorstel voor een besluit Bijlage I – lid 6

Om de inzetbaarheid te vergroten en het scheppen van hoogwaardige banen en transitie te bevorderen, moeten de lidstaten ***volwassenen in de werkende leeftijd ondersteunen bij de toegang tot opleiding en personen meer stimulansen en motivatie geven om een opleiding te volgen***, in voorkomend geval ***door middel van*** individuele leerrekeningen, een betrouwbaar systeem voor de beoordeling van de opleidingskwaliteit en microcredentials. Zij moeten iedereen in staat stellen te anticiperen op de behoeften van de arbeidsmarkt en zich daaraan beter aan te passen, met name door middel van voortdurende bij- en omscholing en het verschaffen van geïntegreerde begeleiding en geïntegreerd advies.

Om de inzetbaarheid te vergroten en het scheppen van hoogwaardige banen en transitie te bevorderen, moeten de lidstaten ***zorgen voor een doeltreffend individueel recht op toegankelijk, hoogwaardig onderwijs en opleiding tijdens de werktijd en zonder kosten voor de werknemer***. Een ***dergelijk recht kan***, in voorkomend geval, individuele leerrekeningen, een betrouwbaar systeem voor de beoordeling van de opleidingskwaliteit en microcredentials ***omvatten***. Zij moeten iedereen in staat stellen te anticiperen op de behoeften van de arbeidsmarkt en zich daaraan beter aan te passen, met name door middel van voortdurende bij- en omscholing en het verschaffen van geïntegreerde begeleiding en geïntegreerd advies. ***De lidstaten moeten het bewustzijn, ook bij werkgevers, vergroten over het belang van een werkomgeving die levenslang leren bevordert, en ervoor zorgen dat het beleid op het gebied van werkgelegenheid, vaardigheden, industrie en investeringen elkaar versterkt en gebaseerd is op betrouwbare arbeidsmarktinformatie. Het beleid moet ook de doorstroom van werknemers naar sectoren en beroepen met betere werkgelegenheidsvooruitzichten ondersteunen, waarbij rekening wordt gehouden met regionale en sectorale tekorten en met de specifieke uitdagingen van plattlandsgebieden, perifere en minder ontwikkelde regio's die te maken hebben met vergrijzing, emigratie en een afnemende beroepsbevolking. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat alle formele kwalificaties en certificaten duidelijke trajecten bieden voor verdere studies of doorgroeimogelijkheden.***

Amendement 18

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – lid 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden gelijke kansen voor iedereen moeten bevorderen door ongelijkheden in onderwijs en opleiding aan te pakken, waaronder territoriale verschillen in toegang. Kinderen zouden toegang moeten krijgen tot betaalbare en hoogwaardige voor- en vroegschoolse educatie en opvang, in overeenstemming met de “doelstellingen van Barcelona” en de Europese kindergarantie. De lidstaten moeten het algemene kwalificatieniveau verhogen, het aantal vroegtijdige verlaters van onderwijs en opleiding verminderen en gelijke toegang tot onderwijs voor kansarme kinderen en kinderen uit verafgelegen gebieden stimuleren. Ook moeten zij beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker, beter en relevanter voor de arbeidsmarkt maken, de toegang tot tertiair onderwijs en de voltooiing ervan ondersteunen, en ervoor zorgen dat er meer mensen, en met name vrouwen, afstuderen in exacte wetenschappen, technologie, engineering en wiskunde (STEM), zowel in stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding als in het tertiair onderwijs. Er zou ook steun moeten zijn voor topprestaties en uitmuntende onderwijsresultaten, aangezien deze een grote rol spelen bij het stimuleren van het toekomstige innovatiepotentieel en het concurrentievermogen van de Unie. De lidstaten zouden de transitie van onderwijs naar werk voor jongeren moeten vergemakkelijken door middel van toegankelijke, betaalde en hoogwaardige stages en leerlingplaatsen en adviesverlening, en de deelname van volwassenen aan leeractiviteiten moeten vergroten, met name onder lerenden uit kansarme milieus en de **laagst opgeleiden**. De lidstaten **zouden** het aanbod en het gebruik van flexibel initieel en voortgezet beroepsonderwijs en -opleiding **moeten**

Amendement

De lidstaten zouden gelijke kansen voor iedereen moeten bevorderen door ongelijkheden in onderwijs en opleiding aan te pakken, waaronder territoriale verschillen in toegang, **door middel van hoogwaardig, universeel toegankelijk en betaalbaar onderwijs**. Kinderen, **ongeacht de economische situatie van het gezin**, zouden toegang moeten krijgen tot betaalbare en hoogwaardige voor- en vroegschoolse educatie en opvang, in overeenstemming met de “doelstellingen van Barcelona” en de Europese kindergarantie. De lidstaten moeten het algemene kwalificatieniveau verhogen, het aantal vroegtijdige verlaters van onderwijs en opleiding **moeten** verminderen en gelijke toegang tot onderwijs voor kansarme kinderen en kinderen uit verafgelegen gebieden, **waaronder Romakinderen, moeten** stimuleren. Ook moeten zij beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker, beter en relevanter voor de arbeidsmarkt maken **en beroepsonderwijs en -opleiding binnen hun onderwijs- en opleidingsstelsels promoten als een gelijkwaardig en gewaardeerd traject naast de academische trajecten**. Ook **moeten zij** de toegang tot tertiair onderwijs en de voltooiing ervan ondersteunen, en ervoor zorgen dat er meer mensen, en met name vrouwen, afstuderen in exacte wetenschappen, technologie, engineering en wiskunde (STEM), zowel in stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding als in het tertiair onderwijs. **De lidstaten moeten vanaf het vroegschoolse onderwijs tot en met omscholingsprogramma's gerichte maatregelen nemen om de genderkloof op het gebied van digitale en AI-vaardigheden en loopbanen op het gebied van STEM te dichten**. Er zou ook steun moeten zijn voor topprestaties en uitmuntende onderwijsresultaten,

verbeteren en vergroten, en werkplekieren een **grotere rol moeten geven** in **hun stelsels** voor beroepsonderwijs en -opleiding. Voorts moeten de lidstaten de relevantie voor de arbeidsmarkt van tertiair onderwijs, en in voorkomend geval onderzoek, vergroten; de informatie over vaardigheden verbeteren; vaardigheden en kwalificaties zichtbaarder en beter vergelijkbaar **moeten** maken, ook wanneer zij in het buitenland zijn verworven, en zorgen voor een consequenter gebruik van EU-brede classificaties (d.w.z. ESCO); meer mogelijkheden moeten bieden voor de validering en erkenning van vaardigheden en competenties die buiten formeel onderwijs en formele opleiding zijn verworven, en moeten zorgen voor een snellere erkenning van kwalificaties voor onderdanen van de Unie en derde landen, zonder de kwaliteitsnormen te verlagen.

aangezien deze een grote rol spelen bij het stimuleren van het toekomstige innovatiepotentieel en het concurrentievermogen van de Unie. De lidstaten zouden de transitie van onderwijs naar werk voor jongeren moeten vergemakkelijken door middel van **betaalde**, toegankelijke, betaalde en hoogwaardige stages en leerlingplaatsen en adviesverlening, en de deelname van volwassenen aan leeractiviteiten moeten vergroten, met name onder lerenden uit kansarme milieus en **hen die minder kansen hebben om door te leren. Voor hoogwaardige stages moet vóór het begin van de stage een schriftelijke overeenkomst vereist zijn, waarin de duur, de vergoeding, de leerdoelen, de rechten en plichten en de begeleidingsregeling zijn vastgelegd. Stagiairs moeten een billijke beloning, sociale bescherming en gelijke behandeling krijgen.** De lidstaten **moeten** het aanbod en het gebruik van flexibel initieel en voortgezet beroepsonderwijs en -opleiding verbeteren en vergroten, en werkplekieren **in stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding versterken, en tegelijkertijd zorgen voor voldoende contactonderwijs en een passende verhouding tussen het aantal leerkrachten en het aantal leerlingen in instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding. De lidstaten zouden steun moeten verlenen aan de ontwikkeling en versterking van regionale initiatieven voor kenniscentra voor beroepsopleiding, onder meer door samenwerking tussen aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, ondernemingen, sociale partners, overheidsinstanties en andere relevante belanghebbenden, als platforms voor excellentie, innovatie, ontwikkeling van vaardigheden en technologieoverdracht.** Voorts moeten de lidstaten de relevantie voor de arbeidsmarkt van tertiair onderwijs, en in voorkomend geval onderzoek, vergroten; de informatie over vaardigheden verbeteren; vaardigheden en kwalificaties

zichtbaarder, **beter overdraagbaar** en beter vergelijkbaar maken, ook wanneer zij in het buitenland zijn verworven, en zorgen voor een consequenter gebruik van EU-brede classificaties (d.w.z. ESCO); meer mogelijkheden moeten bieden voor de validering en erkenning van vaardigheden en competenties die buiten formeel onderwijs en formele opleiding zijn verworven, en moeten zorgen voor een snellere erkenning van kwalificaties voor onderdanen van de Unie en derde landen, zonder de kwaliteitsnormen te verlagen.

Amendement 19

Voorstel voor een besluit Bijlage I – lid 8

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden werklozen en inactieve personen tijdig doeltreffende, gecoördineerde bijstand op maat moeten verlenen in de vorm van hulp bij het zoeken van een baan, bij- en omscholing en toegang tot andere ondersteunende diensten, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Er zou moeten worden voorzien in omvattende strategieën waarbij zo snel mogelijk, **en uiterlijk na 18 maanden werkloosheid**, een grondige beoordeling van elke werkloze en een validatie van de eerdere werkervaring wordt uitgevoerd, om de langdurige en structurele werkloosheid sterk terug te dringen en te voorkomen. De aanpak van de jeugdwerkloosheid, en de uitdaging van jongeren die geen onderwijs of opleiding volgen (NEET-jongeren), zou moeten worden voortgezet door preventie van voortijdig verlaten van onderwijs en opleiding en verbetering van de overgang van school naar werk, naast de volledige uitvoering van de versterkte jongerengarantie, in het bijzonder door jongeren van 15-29 jaar binnen vier maanden een aanbod te doen en zo

Amendement

De lidstaten zouden werklozen en inactieve personen tijdig doeltreffende, gecoördineerde bijstand op maat moeten verlenen in de vorm van hulp bij het zoeken van een baan, bij- en omscholing en toegang tot andere ondersteunende diensten, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen **en personen die door de groene en digitale transitie worden getroffen**. Er zou moeten worden voorzien in omvattende strategieën waarbij zo snel mogelijk een grondige beoordeling van elke werkloze en een validatie van de eerdere werkervaring wordt uitgevoerd, om de langdurige en structurele werkloosheid sterk terug te dringen en te voorkomen. De aanpak van de jeugdwerkloosheid, en de uitdaging van jongeren die geen onderwijs of opleiding volgen (NEET-jongeren), zou moeten worden voortgezet door preventie van voortijdig verlaten van onderwijs en opleiding en verbetering van de overgang van school naar werk, naast de volledige uitvoering van de versterkte jongerengarantie, in het bijzonder door jongeren van 15-29 jaar binnen vier maanden een aanbod te doen en zo

vroegtijdig actie te ondernemen.

vroegtijdig actie te ondernemen *en door ondersteuning te bieden voor hoogwaardige banenkansen voor jongeren.*

Amendement 20

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 9

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden belemmeringen en ontmoedigende factoren voor participatie op de arbeidsmarkt moeten **proberen weg te nemen** en **te** vervangen door stimulansen, met name voor mensen met een laag inkomen, tweede verdieners (vaak vrouwen), ouderen, mensen met een handicap en degenen die het verst van de arbeidsmarkt af staan, onder wie mensen met een migrantenachtergrond en Roma. De lidstaten zouden het arbeidsaanbod moeten helpen stimuleren en tekorten moeten verhelpen, **met name door passende arbeidsvoorwaarden te bevorderen**, ervoor **te** zorgen dat de opzet van de belasting- en uitkeringsstelsels de arbeidsparticipatie stimuleert en dat het actieve arbeidsmarktbeleid doeltreffend en toegankelijk is, met inachtneming van de rol van de sociale partners. De lidstaten zouden, onder meer via gerichte financiële en technische ondersteuning, voorlichting en bewustmaking, ook ondersteuning moeten bieden voor een **aangepaste werkomgeving**, zodat personen met een handicap aan de arbeidsmarkt en aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen, waarbij hoogwaardige niet-gesegregeerde werkgelegenheid en loopbaanontwikkeling wordt geboden.

Amendement

De lidstaten zouden belemmeringen en ontmoedigende factoren voor participatie op de arbeidsmarkt moeten **wegnemen** en vervangen door stimulansen, met name voor mensen met een laag inkomen, tweede verdieners (vaak vrouwen), ouderen, mensen met een handicap en degenen die het verst van de arbeidsmarkt af staan, onder wie mensen met een migrantenachtergrond en Roma. De lidstaten zouden het arbeidsaanbod moeten helpen stimuleren en tekorten moeten verhelpen, **lonen en arbeidsvoorwaarden helpen verbeteren en** ervoor **moeten** zorgen dat de opzet van de belasting- en uitkeringsstelsels de arbeidsparticipatie stimuleert en dat het actieve arbeidsmarktbeleid doeltreffend en toegankelijk is, met inachtneming van de rol **en autonomie** van de sociale partners. De lidstaten zouden, onder meer via gerichte financiële en technische ondersteuning, **het behoud van invaliditeitsuitkeringen voor werkenden**, voorlichting en bewustmaking, ook ondersteuning moeten bieden voor een **werkomgeving die toegankelijkheid en redelijke aanpassingen waarborgt**, zodat personen met een handicap aan de arbeidsmarkt en aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen, waarbij hoogwaardige niet-gesegregeerde werkgelegenheid en loopbaanontwikkeling wordt geboden. **De sociale economie kan een belangrijke rol spelen bij het waarborgen van hoogwaardige banen**

voor personen met een handicap. Het werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap in het kader van de strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030, zoals versterkt door de mededeling van de Commissie van 6 mei 2026, zou volledig moeten worden uitgevoerd op de werkplek, waarbij bijzondere aandacht zou moeten worden besteed aan strategieën voor personeelsbehoud en het uitbannen van discriminerende praktijken.

Amendement 21

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – alinea 10

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden moeten zorgen voor gelijkheid van vrouwen en mannen en een grotere participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt, ook bij loopbaanontwikkeling, door genderstereotypen aan te pakken, belemmeringen voor de toegang tot leiderschapsposities op alle besluitvormingsniveaus weg te nemen en **door** geweld en pesterijen op de werkvloer **te bestrijden. Er zou moeten worden gezorgd** voor gelijke beloning voor gelijk of gelijkwaardig werk, alsook voor loontransparantie. Het combineren van werk, gezin en privéleven zou voor zowel vrouwen als mannen moeten worden bevorderd, in het bijzonder door toegang te bieden tot hoogwaardige en betaalbare voorzieningen voor langdurige zorg en voor- en vroegschoolse educatie en opvang. De lidstaten zouden ouders en andere personen met zorgtaken toegang moeten geven tot geschikt verlof om gezinsredenen en flexibele werkregelingen, zodat een goede combinatie van werk, gezin en privéleven mogelijk is, en zij zouden een evenwichtig gebruik van

Amendement

De lidstaten zouden moeten zorgen voor gelijkheid van vrouwen en mannen en een grotere participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt, ook bij loopbaanontwikkeling, door genderstereotypen **alsook gendergesegmenteerde arbeidsmarkten en systematische genderkloven in de toegang tot relevant onderwijs en relevante opleidingen** aan te pakken, belemmeringen voor de toegang tot leiderschapsposities op alle besluitvormingsniveaus weg te nemen, **door voor betaald moederschaps- en ouderschapsverlof voor alle ouders te zorgen, Richtlijn (EU) 2022/2381 van het Europees Parlement en de Raad¹ bis doeltreffend ten uitvoer te leggen en soortgelijke maatregelen in de overheidssector na te streven. De lidstaten moeten** geweld en pesterijen op de werkvloer **aanpakken, in overeenstemming met IAO-Verdrag nr. 190 inzake geweld en intimidatie op het werk. De lidstaten moeten ook Richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad¹ ter omzetten en doeltreffend ten uitvoer leggen om te**

verlofrechten tussen ouders moeten bevorderen.

zorgen voor gelijke beloning voor gelijk of gelijkwaardig werk, alsook voor loontransparantie. Het combineren van werk, gezin en privéleven zou voor zowel vrouwen als mannen moeten worden bevorderd, in het bijzonder door toegang te bieden tot hoogwaardige en betaalbare voorzieningen voor langdurige zorg en voor- en vroegschoolse educatie en opvang. De lidstaten zouden ouders en andere personen met zorgtaken toegang moeten geven tot geschikt **en betaald** verlof om gezinsredenen en flexibele werkregelingen, zodat een goede combinatie van werk, gezin en privéleven mogelijk is, en zij zouden een evenwichtig gebruik van verlofrechten tussen ouders moeten bevorderen.

1 bis. Richtlijn (EU) 2022/2381 van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2022 inzake het verbeteren van het genderevenwicht bij bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen en daarmee samenhangende maatregelen (PB L 315 van 7.12.2022, blz. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj>)

1 ter. Richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen (PB L 132 van 17.5.2023, blz. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj>).

Amendement 22

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 11

Als aanvulling op het aanboren van het potentieel van de beroepsbevolking binnen de Unie zouden de lidstaten talent en vaardigheden van buiten de Unie moeten aantrekken via legale migratietrajecten, waarbij wordt gezorgd voor eerlijke aanwerving en de arbeids- en sociale rechten worden gewaarborgd. De lidstaten zouden moeten waarborgen dat de procedures voor de erkenning van de kwalificaties van onderdanen van derde landen in het kader van procedures voor legale migratie eenvoudig en efficiënt zijn en een snelle toegang tot gereguleerde beroepen mogelijk maken. De lidstaten zouden verder talentpartnerschappen moeten aangaan om legale migratietrajecten te verbeteren door nieuwe mobiliteitsregelingen op te zetten en te zorgen voor een doeltreffend integratiebeleid voor werknemers en hun gezinnen, dat onderwijs en opleiding, werkgelegenheid, sociale bescherming, gezondheid en huisvesting omvat.

Als aanvulling op het **volledig** aanboren van het potentieel van de beroepsbevolking binnen de Unie zouden de lidstaten talent en vaardigheden van buiten de Unie moeten aantrekken via legale migratietrajecten, waarbij wordt gezorgd voor eerlijke aanwerving en **gelijke behandeling**, de arbeids- en sociale rechten worden gewaarborgd, **en er toegang wordt geboden tot collectieve onderhandelingen en vakbondsvertegenwoordiging, en tot een doeltreffende bescherming tegen uitbuiting, discriminatie en wanpraktijken bij de aanwerving**. De lidstaten zouden moeten waarborgen dat de procedures voor de erkenning van de kwalificaties van onderdanen van derde landen in het kader van procedures voor legale migratie eenvoudig en efficiënt zijn en een snelle toegang tot gereguleerde beroepen mogelijk maken. De lidstaten zouden verder talentpartnerschappen moeten aangaan om legale migratietrajecten te verbeteren door nieuwe mobiliteitsregelingen op te zetten en te zorgen voor een doeltreffend integratiebeleid voor werknemers en hun gezinnen, dat onderwijs en opleiding, werkgelegenheid, sociale bescherming, gezondheid en huisvesting omvat.

Instrumenten voor arbeidsmigratie moeten worden beheerd met een gelijke vertegenwoordiging van vakbonden en werkgevers. Werknemers uit derde landen en mobiele werknemers zouden moeten beschikken over toegankelijke klachtenprocedures, rechtsmiddelen en contactgegevens van vakbonden. De lidstaten moeten er eveneens op toezien dat arbeidsmigratie niet leidt tot een verslechtering van de bestaande arbeidsomstandigheden van binnenlandse werknemers.

Amendement 23

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 12

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden samen met de sociale partners moeten werken aan eerlijke, transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden. Om de kwaliteit van de banen te verbeteren, zouden zij segmentatie op de arbeidsmarkten moeten voorkomen en terugdringen, zwartwerk en schijnzelfstandigheid moeten bestrijden en de overgang naar arbeidsrelaties voor onbepaalde tijd moeten bevorderen. De regels voor bescherming van de werkgelegenheid, de arbeidswetgeving en de instellingen zouden **zowel** moeten zorgen voor een **gunstig aanwervingsklimaat als werkgevers** de nodige flexibiliteit moeten bieden om **snel** in te spelen op **economische** veranderingen. **Tegelijkertijd zouden zij de arbeidsrechten moeten beschermen en sociale bescherming moeten bieden.** De bevordering van het gebruik van flexibele werkregelingen zoals telewerken kan bijdragen tot een hogere arbeidsparticipatie en inclusievere arbeidsmarkten. **Er zou moeten worden gezorgd voor een veilige en gezonde werkomgeving, en welzijn op de werkplek en arbeidsautonomie** zouden moeten **worden bevorderd als bijdrage aan hoogwaardige arbeid.**

Amendement

De lidstaten zouden samen met de sociale partners moeten werken aan eerlijke, transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden. Om de kwaliteit van de banen te verbeteren, zouden zij segmentatie op de arbeidsmarkten moeten voorkomen en terugdringen, zwartwerk en schijnzelfstandigheid moeten bestrijden, **onder meer door samenwerking tussen socialezekerheidsdiensten en arbeidsinspecties, met bijzondere aandacht voor sectoren en werknemers die een groter risico lopen op arbeidsuitbuiting, zoals werknemers uit derde landen en mobiele werknemers,** en de overgang naar arbeidsrelaties voor onbepaalde tijd moeten bevorderen. **Welzijn op de werkplek en autonomie in het werk moeten worden bevorderd, aangezien deze factoren bijdragen aan de kwaliteit van het werk. De lidstaten moeten, overeenkomstig beginsel 5 van de Europese pijler van sociale rechten, arbeidsverhoudingen voorkomen die tot onzekere arbeidsomstandigheden leiden, onder meer door misbruik van atypische overeenkomsten te verbieden.** De regels voor bescherming van de werkgelegenheid, de arbeidswetgeving en de instellingen zouden **arbeidsrechten moeten beschermen, toegang tot sociale bescherming moeten bieden, inclusieve aanwerving mogelijk moeten maken en** moeten zorgen voor een **veilige, gezonde en goed aangepaste werkomgeving voor alle werknemers, en tegelijkertijd bedrijven** de nodige flexibiliteit moeten bieden om in te spelen op veranderingen. **Om de doeltreffende handhaving van het arbeidsrecht te versterken, zouden de lidstaten ervoor moeten zorgen dat de arbeidsinspecties over voldoende**

personeel, voldoende middelen en operationele uitrusting beschikken om regelmatige inspecties uit te voeren in overeenstemming met de nationale praktijken en de IAO-verdragen. De bevordering van het gebruik van flexibele werkregelingen zoals telewerken kan bijdragen tot een hogere arbeidsparticipatie en inclusievere arbeidsmarkten, ook voor voorheen uitgesloten groepen, maar kan ook de grens tussen werktijd en privéleven doen vervagen. De lidstaten zouden tekortkomingen in de sociale bescherming moeten verhelpen voor werknemers die tijdelijk hun werk en inkomen verliezen als gevolg van extreme weersomstandigheden.

Amendement 24

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 13

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden werknemers en werkgevers moeten ondersteunen bij de digitale transformatie, onder meer door doeltreffend, verantwoord, inclusief en ethisch gebruik van AI-tools **te bevorderen** waarmee de productiviteit kan worden verhoogd en menselijke arbeid kan worden aangevuld. Om een op vertrouwen gebaseerde benadering van technologie en innovatie op de werkplek te bevorderen, zouden de lidstaten ook de effecten daarvan op de arbeidsmarkt, en de aanwervingspraktijken, moeten monitoren, en daarbij gebruik moeten maken van de rol van de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen. Onder meer **bij platformwerk** en in atypische arbeidscontracten zouden preciaire arbeidsvoorwaarden moeten worden voorkomen door te zorgen voor eerlijkheid, transparantie, non-discriminatie en verantwoording bij het gebruik van algoritmen, en door misbruikconstructies in contracten te bestrijden. In het geval van

Amendement

De lidstaten zouden werknemers en werkgevers moeten ondersteunen bij de digitale transformatie, onder meer door **middel van** doeltreffend, verantwoord, inclusief en ethisch **mensgericht** gebruik van AI-tools waarmee de productiviteit kan worden verhoogd en menselijke arbeid kan worden aangevuld. **De lidstaten zouden concrete maatregelen moeten nemen om te voorkomen dat de toenemende AI-gestuurde automatisering tot een daling leidt van het aandeel van arbeid in het inkomen, wat niet alleen de ongelijkheid zou vergroten, maar ook de totale vraag, investeringen en de economische groei zou kunnen verzwakken.** Om een op vertrouwen gebaseerde benadering van technologie en innovatie op de werkplek te bevorderen, zouden de lidstaten ook de effecten daarvan op de arbeidsmarkt, en de aanwervingspraktijken, moeten monitoren, en daarbij gebruik moeten maken van de rol van de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen. **De lidstaten zouden**

onrechtmatig ontslag zou er toegang moeten zijn tot effectieve en onpartijdige geschillenbeslechting en moet een recht op verhaal bestaan, met inbegrip van gepaste compensatie, indien van toepassing.

onderwijs- en opleidingstrajecten verder moeten afstemmen op de veranderende invloed van AI op verschillende beroepen en de daaruit voortvloeiende verschuivingen in de vraag naar arbeidskrachten, onder meer door de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van technische en praktische beroepen die minder gevoelig zijn voor verstoringen als gevolg van AI te vergroten. Onder meer bij platformwerk, in atypische arbeidscontracten en bij uitzendwerk zouden precare arbeidsvoorwaarden moeten worden voorkomen door te zorgen voor eerlijkheid, transparantie, non-discriminatie en menselijke verantwoording bij het gebruik van algoritmen, en door misbruikconstructies in contracten te bestrijden. Daartoe moeten de lidstaten zorgen voor een tijdige en volledige omzetting en een doeltreffende handhaving van Richtlijn (EU) 2024/2831 van het Europees Parlement en de Raad^{1 bis}. In het geval van onrechtmatig ontslag zou er toegang moeten zijn tot effectieve en onpartijdige geschillenbeslechting en moet een recht op verhaal bestaan, met inbegrip van gepaste compensatie, indien van toepassing.

^{1 bis} ***Richtlijn (EU) 2024/2831 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 betreffende de verbetering van de arbeidsvoorwaarden bij platformwerk (PB L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj>).***

Amendement 25

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

Mensen die aan de arbeidsmarkt kunnen

Amendement

Mensen die aan de arbeidsmarkt kunnen

deelnemen, zouden daartoe daadwerkelijk moeten worden aangezet en in staat moeten worden gesteld door de lidstaten, en dit geldt met name voor ondervertegenwoordigde groepen, zoals vrouwen en jongeren, en voor personen in een kwetsbare situatie, zoals laaggeschoolden en langdurig werklozen, personen met een handicap, mensen met een migratieachtergrond, personen uit Romagemeenschappen en oudere werknemers. De lidstaten zouden de reikwijdte en de doeltreffendheid van het actieve arbeidsmarktbeleid moeten versterken door de beschikbaarheid, reikwijdte en dekking ervan te vergroten en door het beter te koppelen aan sociale diensten, opleiding en inkomenssteun voor werklozen. De lidstaten zouden de capaciteit van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening om werkzoekenden tijdig bijstand op maat te bieden, moeten vergroten, onder meer door resultaatgericht beheer uit te voeren en meer mogelijkheden om gegevens en digitale technologie te gebruiken, en door optimaal gebruik te maken van financiering van de Unie. ***Particuliere diensten voor arbeidsvoorziening spelen in dit opzicht ook een rol.***

Amendement 26

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 15

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden werklozen toereikende uitkeringen van ***redelijke*** duur moeten verschaffen, in overeenstemming met hun bijdragen en de nationale bepalingen om daarvoor in aanmerking te komen. Werkloosheidsuitkeringen ***mogen een snelle terugkeer op de arbeidsmarkt niet ontmoedigen en moeten gepaard gaan met een actief arbeidsmarktbeleid.***

deelnemen, zouden daartoe daadwerkelijk moeten worden aangezet en in staat moeten worden gesteld door de lidstaten, en dit geldt met name voor ondervertegenwoordigde groepen, zoals vrouwen en jongeren, en voor personen in een kwetsbare situatie, zoals laaggeschoolden en langdurig werklozen, personen met een handicap, mensen met een migratieachtergrond, personen uit Romagemeenschappen en oudere werknemers. De lidstaten zouden de reikwijdte en de doeltreffendheid van het actieve arbeidsmarktbeleid moeten versterken door de beschikbaarheid, reikwijdte en dekking ervan te vergroten en door het beter te koppelen aan sociale diensten, opleiding en inkomenssteun voor werklozen. De lidstaten zouden de capaciteit van de openbare diensten voor arbeidsvoorziening om werkzoekenden tijdig bijstand op maat te bieden, moeten vergroten, onder meer door resultaatgericht beheer uit te voeren en meer mogelijkheden om gegevens en digitale technologie te gebruiken, en door optimaal gebruik te maken van financiering van de Unie ***en nationale middelen.***

Amendement

De lidstaten zouden werklozen toereikende uitkeringen van ***een voldoende lange*** duur moeten verschaffen, in overeenstemming met hun bijdragen en de nationale bepalingen om daarvoor in aanmerking te komen, ***met inachtneming van het non-discriminatiebeginsel.*** Werkloosheidsuitkeringen ***moeten gepaard gaan met doeltreffende en voldoende gefinancierde openbare diensten voor***

arbeidsvoorziening, hoogwaardige opleiding en individuele steun die werklozen in staat stelt duurzaam en hoogwaardig werk te vinden dat zoveel mogelijk overeenkomt met hun vaardigheden en kwalificaties.

Amendement 27

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 17

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden er ook naar moeten streven de juiste voorwaarden te scheppen voor nieuwe vormen van werk en nieuwe werkmethoden, zodat het banenscheppend potentieel daarvan wordt benut en er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat de **sociale en arbeidsrechten worden** nageleefd. Zij zouden de geldende voorschriften in verband met atypische arbeidsovereenkomsten en nieuwe vormen van werk, zoals werk via digitale arbeidsplatformen, moeten handhaven. De sociale partners kunnen hierbij een belangrijke rol spelen en de lidstaten zouden hen moeten ondersteunen bij het benaderen en vertegenwoordigen van mensen in atypisch werk en nieuwe vormen van werk. De lidstaten zouden ook de handhaving moeten versterken door arbeidsinspecties voldoende capaciteit en specifieke opleidingen te bieden voor de uitdagingen die voortvloeien uit nieuwe vormen van werk, waaronder het gebruik van digitale technologieën en van AI, bijvoorbeeld in verband met algoritmisch beheer, toezicht op werknemers en telewerk.

Amendement

De lidstaten zouden er ook naar moeten streven de juiste voorwaarden te scheppen voor nieuwe vormen van werk en nieuwe werkmethoden, zodat het banenscheppend potentieel daarvan wordt benut en er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat **het recht van de Unie en de lidstaten volledig wordt** nageleefd. Zij zouden de geldende voorschriften in verband met atypische arbeidsovereenkomsten en nieuwe vormen van werk, zoals werk via digitale arbeidsplatformen, moeten handhaven. De sociale partners kunnen hierbij een belangrijke rol spelen en de lidstaten zouden hen moeten ondersteunen bij het benaderen en vertegenwoordigen van mensen in atypisch werk en nieuwe vormen van werk. De lidstaten zouden ook de handhaving moeten versterken door arbeidsinspecties voldoende capaciteit en specifieke opleidingen te bieden voor de uitdagingen die voortvloeien uit nieuwe vormen van werk, waaronder het gebruik van digitale technologieën en van AI, bijvoorbeeld in verband met algoritmisch beheer, toezicht op werknemers en telewerk, **arbeidsomstandigheden en veiligheid en gezondheid op het werk, met name psychosociale gezondheid. Doeltreffende handhaving van de rechten van werknemers en het arbeidsrecht zijn van cruciaal belang in de context van digitalisering en bij het gebruik van AI en**

Amendement 28

Voorstel voor een besluit

Bijlage I – alinea 18

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden een gunstig klimaat moeten scheppen voor een bipartiete en tripartiete sociale dialoog in zowel de openbare als de particuliere sector en op alle niveaus, met inbegrip van collectieve onderhandelingen, overeenkomstig de nationale wetgeving en/of praktijk, na raadpleging van en in nauwe samenwerking met de sociale partners, met inachtneming van hun autonomie. De lidstaten zouden de sociale partners op systematische, zinvolle en tijdige wijze moeten betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van het werkgelegenheidsbeleid en het sociaal beleid, en in voorkomend geval ook het economisch en ander overheidsbeleid, met inbegrip van de vaststelling en actualisering van wettelijke minimumlonen. De lidstaten zouden vergroting van de dekking van collectieve onderhandelingen moeten bevorderen, onder meer door de capaciteit van de sociale partners te versterken, doeltreffende collectieve onderhandelingen op alle passende niveaus mogelijk moeten maken en de coördinatie tussen en over deze niveaus moeten aanmoedigen. De sociale partners zouden moeten worden aangemoedigd collectieve overeenkomsten uit te onderhandelen op gebieden die voor hen van belang zijn, met volledige inachtneming van hun autonomie en het recht op collectieve actie. Waar relevant zouden de lidstaten, voortbouwend op de bestaande nationale praktijk, rekening moeten houden met de relevante ervaring die maatschappelijke organisaties hebben opgedaan op het gebied van

Amendement

De lidstaten zouden ***democratie op het werk moeten bevorderen en*** een gunstig klimaat moeten scheppen voor een bipartiete en tripartiete sociale dialoog in zowel de openbare als de particuliere sector en op alle niveaus, met inbegrip van collectieve onderhandelingen, overeenkomstig de nationale wetgeving en/of praktijk, na raadpleging van en in nauwe samenwerking met de sociale partners, met inachtneming van hun autonomie. De lidstaten zouden de sociale partners op systematische, zinvolle en tijdige wijze moeten betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van het werkgelegenheidsbeleid en het sociaal beleid, en in voorkomend geval ook het economisch en ander overheidsbeleid, met inbegrip van de vaststelling en actualisering van wettelijke minimumlonen. De lidstaten zouden vergroting van de dekking van collectieve onderhandelingen moeten bevorderen, ***met als doel een dekkingsgraad van collectieve onderhandelingen van 80 % te bereiken, in overeenstemming met de doelstelling van Richtlijn (EU) 2022/2041***, onder meer door de capaciteit van de sociale partners te versterken, doeltreffende collectieve onderhandelingen op alle passende niveaus mogelijk moeten maken en de coördinatie tussen en over deze niveaus moeten aanmoedigen. De sociale partners zouden moeten worden aangemoedigd collectieve overeenkomsten uit te onderhandelen op gebieden die voor hen van belang zijn, met volledige inachtneming van hun autonomie en het recht op collectieve actie. Waar relevant zouden de lidstaten, voortbouwend

werkgelegenheid en sociale kwesties.

op de bestaande nationale praktijk, rekening moeten houden met de relevante ervaring die maatschappelijke organisaties hebben opgedaan op het gebied van werkgelegenheid en sociale kwesties, ***gezien hun kennis uit de eerste hand over de wijze waarop diensten en systemen in de praktijk werken.***

Amendement 29

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 19

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden hun socialebeschermingsstelsels moeten moderniseren om iedereen, in alle levensfasen, toereikende, doeltreffende, doelmatige en houdbare sociale bescherming te bieden, afgestemd op de behoeften van een vergrijzende bevolking. Zij zouden sociale inclusie en opwaartse sociale mobiliteit moeten stimuleren, intergenerationele rechtvaardigheid en een eerlijke verdeling van de steun over alle leeftijdsgroepen moeten bevorderen, stimulansen voor arbeidsparticipatie moeten bieden, armoede en sociale uitsluiting moeten bestrijden en ongelijkheden moeten aanpakken, onder meer via de opzet van hun belasting- en uitkeringsstelsels, het herverdelend effect van hun beleid moeten beoordelen en alle vormen van discriminatie moeten bestrijden. De doeltreffendheid van de socialebeschermingsstelsels kan worden vergroot door de algemene aanpak aan te vullen met gerichte maatregelen. De lidstaten zouden de transparantie en de gebruikmaking van sociale uitkeringen moeten verbeteren, onder meer door digitale hulpmiddelen ethisch en veilig in te zetten, en voldoende aandacht besteden aan de digitale kloof. Bijzondere ***aandacht*** zou moeten ***uitgaan naar*** kwetsbare huishoudens die het meest getroffen

Amendement

De lidstaten zouden inclusieve arbeidsmarkten moeten bevorderen die voor iedereen openstaan door doeltreffende maatregelen te nemen om elke vorm van discriminatie uit te bannen en te zorgen voor gelijke kansen, met name voor ondervertegenwoordigde groepen op de arbeidsmarkt en met de nodige aandacht voor de regionale en territoriale dimensies. De lidstaten zouden hun socialebeschermingsstelsels moeten moderniseren om iedereen, in alle levensfasen, toereikende, ***toegankelijke***, doeltreffende, doelmatige en houdbare sociale bescherming te bieden, afgestemd op de behoeften van een vergrijzende bevolking. Zij zouden sociale inclusie en opwaartse sociale mobiliteit moeten stimuleren ***door middel van hoogwaardige werkgelegenheid als belangrijkste weg uit de armoede***, intergenerationele rechtvaardigheid en een eerlijke verdeling van de steun over alle leeftijdsgroepen moeten bevorderen, stimulansen voor arbeidsparticipatie moeten bieden, armoede en sociale uitsluiting, ***met name armoede onder kinderen en onder werkenden***, moeten bestrijden en ongelijkheden moeten aanpakken, onder meer via de opzet van hun belasting- en uitkeringsstelsels, het herverdelend effect van hun beleid moeten beoordelen en alle vormen van

worden door de groene en de digitale transitie en de ongelijke gevolgen van klimaatverandering en stijgende kosten van levensonderhoud, bijvoorbeeld voor huisvesting en energie. De lidstaten zouden stappen moeten zetten om, als integrerend onderdeel van het scheppen van hoogwaardige banen, hiaten bij de toegang tot sociale bescherming voor werknemers en zelfstandigen weg te werken.

discriminatie moeten bestrijden. De doeltreffendheid van de socialebeschermingsstelsels kan worden vergroot door de algemene aanpak aan te vullen met gerichte maatregelen. De lidstaten zouden de transparantie en de gebruikmaking van sociale uitkeringen moeten verbeteren, onder meer door digitale hulpmiddelen ethisch en veilig in te zetten, en voldoende aandacht besteden aan de digitale kloof. Bijzondere **steun** zou moeten **worden verleend aan** kwetsbare huishoudens **en werknemers** die het meest getroffen worden door de groene en de digitale transitie en de ongelijke gevolgen van klimaatverandering en stijgende kosten van levensonderhoud, bijvoorbeeld voor huisvesting, **vervoer** en energie. De lidstaten zouden stappen moeten zetten om, als integrerend onderdeel van het scheppen van hoogwaardige banen, hiaten bij de toegang tot sociale bescherming voor werknemers, **met inbegrip van platformwerkers en andere atypische of ongebruikelijke vormen van werk**, en zelfstandigen weg te werken.

Amendement 30

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 20

Door de Commissie voorgestelde tekst

Overeenkomstig de kerndoelen van de Unie en de nationale streefcijfers voor 2030 inzake armoedebestrijding zou ***er*** bijzondere aandacht moeten worden besteed aan de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, waarbij gekeken moet worden naar de gehele levenscyclus, van de kinderjaren tot op oudere leeftijd. De lidstaten ***worden aangemoedigd*** beleidskaders voor armoedebestrijding ***vast te stellen***. Om armoede, discriminatie en stigmatisering nog meer te voorkomen en aan te pakken, zou aandacht moeten worden besteed aan de problemen die

Amendement

Er zou bijzondere aandacht moeten worden besteed aan de bestrijding van armoede, ***met inbegrip van armoede onder werkenden***, en sociale uitsluiting, waarbij gekeken moet worden naar de gehele levenscyclus, van de kinderjaren tot op oudere leeftijd, ***overeenkomstig de kerndoelen van de Unie en de nationale streefcijfers voor 2030 inzake armoedebestrijding, met als doel armoede uiterlijk in 2035 uit te bannen door middel van voortgangsindicatoren en duidelijke mijlpalen***. De lidstaten zouden over ***doeltreffende*** beleidskaders voor

mensen ondervinden bij het voorzien in basisbehoeften als levensmiddelen, energie, huisvesting en andere basisgoederen, en het gebrek aan toegang tot hoogwaardige diensten. Om in individuele behoeften te voorzien, zouden de lidstaten de drie componenten van actieve inclusie moeten ontwikkelen en in hun beleid opnemen (voldoende inkomenssteun, inclusieve arbeidsmarkten en toegang tot hoogwaardige ondersteuningsdiensten). De systemen voor sociale bescherming en inclusie zouden moeten waarborgen dat iedereen die over onvoldoende middelen beschikt, adequate voorzieningen voor een minimuminkomen ontvangt en zouden sociale inclusie moeten bevorderen door mensen, onder meer via gerichte sociale diensten, te ondersteunen en aan te moedigen deel te nemen aan de arbeidsmarkt en aan het maatschappelijk leven. De lidstaten zouden ervoor moeten zorgen dat iedereen toegang heeft tot essentiële diensten van goede kwaliteit. De beschikbaarheid van **betalbare**, toegankelijke en hoogwaardige diensten zoals onderwijs en opvang voor jonge kinderen, buitenschoolse opvang, onderwijs, opleiding, huisvesting, gezondheidszorg en langdurige zorg is een essentiële voorwaarde om gelijke kansen te kunnen garanderen, ook door voedselgebrek en materiële deprivatie aan te pakken. Om de vicieuze cirkel van achterstand te doorbreken zouden met name uitgebreide en geïntegreerde maatregelen moeten worden genomen die gericht zijn op de aanpak van kinderarmoede en sociale uitsluiting, onder meer door de volledige uitvoering van de Europese kindergarantie.

armoedebestrijding **moeten beschikken die aansluiten bij de strategie van de Unie tegen armoede en zouden de afnemende sociale mobiliteit en intergenerationele en multidimensionale uitdagingen moeten aanpakken**. Om armoede, discriminatie en stigmatisering nog meer te voorkomen en aan te pakken, zou aandacht moeten worden besteed aan de problemen die mensen ondervinden bij het voorzien in basisbehoeften als levensmiddelen, energie, huisvesting en andere basisgoederen, en het gebrek aan toegang tot hoogwaardige diensten. **De lidstaten zouden moeten erkennen dat het gebrek aan fatsoenlijke, duurzame en betaalbare huisvesting de toegang tot werk, de arbeidsmobiliteit en het behoud van werknemers kan belemmeren**. Om in individuele behoeften te voorzien, zouden de lidstaten de drie componenten van actieve inclusie moeten ontwikkelen en in hun beleid opnemen (voldoende inkomenssteun, inclusieve arbeidsmarkten en toegang tot hoogwaardige ondersteuningsdiensten). De systemen voor sociale bescherming en inclusie zouden moeten waarborgen dat iedereen die over onvoldoende middelen beschikt, adequate voorzieningen voor een minimuminkomen ontvangt en zouden sociale inclusie moeten bevorderen door mensen **in de werkende leeftijd**, onder meer via gerichte sociale diensten, te ondersteunen en aan te moedigen deel te nemen aan de arbeidsmarkt en aan het maatschappelijk leven. De lidstaten zouden ervoor moeten zorgen dat iedereen toegang heeft tot essentiële diensten van goede kwaliteit. De beschikbaarheid van **universeel** toegankelijke, **betalbare** en hoogwaardige diensten zoals onderwijs en opvang voor jonge kinderen, buitenschoolse opvang, onderwijs, opleiding, huisvesting, gezondheidszorg en langdurige zorg is een essentiële voorwaarde om gelijke kansen te kunnen garanderen, ook door voedselgebrek en materiële deprivatie aan te pakken. Om de vicieuze cirkel van

achterstand te doorbreken zouden met name uitgebreide en geïntegreerde maatregelen moeten worden genomen die gericht zijn op de aanpak van kinderarmoede en sociale uitsluiting, onder meer door de volledige uitvoering van de Europese kindergarantie, **met bijzondere aandacht voor eenoudergezinnen, waarbij het overwegend om alleenstaande moeders gaat, en voor de toegenomen risico's waarmee vrouwen op oudere leeftijd, vrouwelijke migranten en vrouwen met een handicap worden geconfronteerd.**

Amendement 31

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 21

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden ook moeten zorgen voor toegang tot betaalbare en duurzame woningen, onder meer door sociale huisvesting. Er kan alleen vooruitgang worden geboekt als private partijen en de overheid investeren in betaalbare en sociale woningen, terwijl tegelijkertijd andere knelpunten in het aanbod worden aangepakt. Bovendien zouden de lidstaten doelgerichte huisvestingshulp en andere ondersteuning moeten bieden aan mensen in nood en mensen in een kwetsbare situatie. Bouwstenen voor duurzame en inclusieve huisvesting kunnen worden geboden door aanbieders van huisvesting uit de sociale economie, door het gebruik van innovatieve financieringsmodellen en door gerichte maatregelen te nemen om leegstaande woningen te benutten. Er zouden gerichte steunmaatregelen voor huishoudens met een laag inkomen en kansarme groepen moeten worden genomen om energie- en vervoersarmoede aan te pakken en de weerbaarheid tegen gezondheidsrisico's en rampen — onder meer als gevolg van klimaatverandering en

Amendement

De lidstaten zouden ook moeten zorgen voor toegang tot **fatsoenlijke**, betaalbare en duurzame woningen, onder meer door sociale huisvesting. Er kan alleen vooruitgang worden geboekt als private partijen en de overheid investeren in betaalbare en sociale woningen, terwijl tegelijkertijd andere knelpunten in het aanbod worden aangepakt. Bovendien zouden de lidstaten doelgerichte huisvestingshulp en andere ondersteuning moeten bieden aan mensen in nood en mensen in een kwetsbare situatie. Bouwstenen voor duurzame en inclusieve huisvesting kunnen worden geboden door aanbieders van huisvesting uit de sociale economie, door het gebruik van innovatieve financieringsmodellen en door gerichte maatregelen te nemen om leegstaande woningen te benutten. Er zouden gerichte steunmaatregelen voor huishoudens met een laag inkomen en kansarme groepen moeten worden genomen om energie- en vervoersarmoede aan te pakken en de weerbaarheid tegen gezondheidsrisico's en rampen — onder

aantasting van het milieu — te vergroten. De lidstaten zouden **waar nodig** doeltreffend gebruik moeten maken van EU-financiering om te investeren in betaalbare en sociale woningen, studentenhuisvesting, woningrenovatie en begeleidende diensten. Er zou rekening moeten worden gehouden met de specifieke behoeften van personen met een handicap, onder **andere wat toegankelijkheid betreft**. Dak- en thuisloosheid en uitsluiting van huisvesting zouden specifiek moeten worden aangepakt door het aanbod aan betaalbare en sociale woningen te vergroten, preventieve maatregelen te nemen en een geïntegreerde, woongerichte benadering te bevorderen waarin de mens centraal staat, zodat de ondersteuning is afgestemd op de werkelijke behoeften.

meer als gevolg van klimaatverandering en aantasting van het milieu — te vergroten. De lidstaten zouden **er ook voor moeten zorgen dat het verlies van de hoofdverblijfplaats in kader van een executieprocedure uitsluitend als laatste redmiddel wordt ingezet**. De lidstaten zouden doeltreffend gebruik moeten maken van EU-financiering om te investeren in betaalbare en sociale woningen, studentenhuisvesting, woningrenovatie en begeleidende diensten. Er zou rekening moeten worden gehouden met de specifieke behoeften van personen met een handicap, **waaronder toegankelijkheid**, onder **meer bij het voorzien in betaalbare en sociale huisvesting, met name als het gaat om nieuwbouw en renovatie van het bestaande woningbestand**. Dak- en thuisloosheid en uitsluiting van huisvesting zouden specifiek moeten worden aangepakt door het aanbod aan betaalbare en sociale woningen te vergroten, preventieve maatregelen te nemen en een geïntegreerde, woongerichte benadering te bevorderen waarin de mens centraal staat, **met name aan de hand van het beginsel “huisvesting eerst”**, zodat de ondersteuning is afgestemd op de werkelijke behoeften.

Amendement 32

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 22

Door de Commissie voorgestelde tekst

Vanwege de stijgende levensverwachting en demografische veranderingen **zouden** de lidstaten ervoor **moeten** zorgen dat de pensioenstelsels voor werknemers en zelfstandigen toereikend en houdbaar blijven. **Pensioenstelsels zouden** vrouwen en mannen gelijke kansen **moeten** bieden om pensioenrechten te verwerven, **onder meer door de opbouw van**

Amendement

Door de stijgende levensverwachting en demografische veranderingen **moeten** de lidstaten ervoor zorgen dat de pensioenstelsels voor werknemers en zelfstandigen toereikend en houdbaar blijven; **de stelsels moeten** vrouwen en mannen gelijke kansen bieden om pensioenrechten te verwerven **en op te bouwen, onder meer via aanvullende**

pensioenrechten tijdens loopbaanonderbrekingen om zorg te verlenen en door betere spaarmogelijkheden in brede en inclusieve aanvullende regelingen.

Pensioenhervormingen ***zouden*** gepaard ***moeten*** gaan met maatregelen om de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen te verkleinen ***en om het beroepsleven te verlengen, bijvoorbeeld door actief ouder worden en de arbeidsparticipatie van ouderen te stimuleren, waardoor de effectieve pensioenleeftijd stijgt.*** De lidstaten zouden de transparantie van pensioenrechten moeten bevorderen, onder meer via diensten voor het traceren van pensioenen.

stelsels die een fatsoenlijk pensioen boven de armoedegrens garanderen.

Pensioenhervormingen ***moeten*** gepaard gaan met maatregelen om de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen te verkleinen, ***waaronder maatregelen die erop gericht zijn periodes van zwangerschaps- en ouderschapsverlof mee te laten tellen voor de pensioenrechten, en maatregelen ter bevordering van actief en gezond ouder worden en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden, om ervoor te zorgen dat werknemers daadwerkelijk kunnen blijven werken totdat zij de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt. Tegelijkertijd moeten werknemers die na het bereiken van de pensioenleeftijd actief willen blijven, daartoe de mogelijkheid hebben. De lidstaten zouden een constructieve dialoog met de sociale partners en andere belanghebbenden moeten aangaan en moeten zorgen voor een passende geleidelijke invoering van de hervormingen. Deeltijdwerkers en atypische werknemers moeten gelijke toegang hebben tot aanvullende pensioenregelingen.*** De lidstaten zouden de transparantie van pensioenrechten moeten bevorderen, onder meer via diensten voor het traceren van pensioenen.

Amendement 33

Voorstel voor een besluit Bijlage I – alinea 23

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten zouden tijdige toegang tot betaalbare preventieve en curatieve gezondheidszorg moeten garanderen, en tegelijkertijd de houdbaarheid ervan op lange termijn moeten waarborgen. Nu de vraag naar langdurige zorg onder meer als gevolg van demografische veranderingen stijgt, zouden lacunes in de toereikendheid en beschikbaarheid van diensten, tekorten aan arbeidskrachten en ***slechte***

Amendement

De lidstaten zouden tijdige toegang tot betaalbare preventieve en curatieve gezondheidszorg ***van goede kwaliteit, met inbegrip van geestelijke gezondheidszorg,*** moeten garanderen, en tegelijkertijd de houdbaarheid ervan op lange termijn moeten waarborgen. Nu de vraag naar langdurige zorg onder meer als gevolg van demografische veranderingen stijgt, zouden lacunes in de toereikendheid en

arbeidsvoorwaarden moeten worden aangepakt door uitgebreide en geïntegreerde maatregelen te nemen. Voorts zouden de lidstaten zorgmodellen moeten ontwikkelen waarin de mens centraal staat en gezorgd wordt voor een soepele overgang tussen de verschillende zorgtrajecten (bv. van ziekenhuiszorg naar thuiszorg of residentiële zorg) en de behoeften aan gezondheidszorg en langdurige zorg op geïntegreerde wijze worden aangepakt.

beschikbaarheid van diensten, tekorten aan arbeidskrachten, **slechte arbeidsvoorwaarden en de vaak ontoereikende beloning van verzorgers** moeten worden aangepakt door uitgebreide en geïntegreerde maatregelen te nemen. Voorts zouden de lidstaten zorgmodellen moeten ontwikkelen waarin de mens centraal staat en gezorgd wordt voor een soepele overgang tussen de verschillende zorgtrajecten (bv. van ziekenhuiszorg naar thuiszorg of residentiële zorg) en de behoeften aan gezondheidszorg en langdurige zorg op geïntegreerde wijze worden aangepakt. **De lidstaten zouden ervoor moeten zorgen dat onbetaalde en informele zorgverleners ook toegang hebben tot sociale bescherming, waaronder pensioenkredieten, alsook passende compensatie, minimale rusttijden, financiële steun en ondersteunende diensten.**

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het verslag te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

PROCEDURE VAN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Titel	Richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten
Document- en procedurenummers	COM(2026)0510 – C10-0153/2026 – 2026/0137(NLE)
Datum raadpleging of verzoek om goedkeuring	25.6.2026
Bevoegde commissies Datum bekendmakingen	EMPL 14.9.2026
Rapporteurs Datum benoemingen	Li Andersson 9.9.2026
Behandeling in de commissie	15.7.2026
Datum goedkeuring	1.10.2026
Uitslag eindstemming	+ : 34 - : 4 0 : 5
Datum indiening	6.10.2026

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

34	+
NI	Branislav Ondruš, Jan-Peter Warnke
PPE	Maravillas Abadía Jover, David Casa, Gheorghe Falcă, Borja Giménez Larraz, Sérgio Humberto, Jagna Marczulajtis-Walczak, Dennis Radtke, Liesbet Sommen, Romana Tomc, Michał Wawrykiewicz
Renew	Valérie Devaux, Elisabetta Gualmini, Irena Joveva, Hristo Petrov, Jana Toom
S&D	Marc Angel, Vilija Blinkevičiūtė, Estelle Ceulemans, Vivien Costanzo, Isilda Gomes, Alicia Homs Ginel, Marit Maij, Idoia Mendia, Christel Schaldemose
The Left	Li Andersson, Konstantinos Arvanitis, Leila Chaïbi, Kathleen Funchion
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Maria Ohisalo, Nela Riehl, Villy Søvndal

4	-
ECR	Elena Yoncheva
ESN	Petr Bystron, Stanislav Stoyanov
PPE	Henrik Dahl

5	0
PPE	Miriam Lexmann
PfE	Marie Dauchy, Mélanie Disdier, Séverine Werbrouck
The Left	Rudi Kennes

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)